

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind codul de conduită în utilizarea sistemelor informatizate de rezervare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind codul de conduită în utilizarea sistemelor informatizate de rezervare în transportul aerian (în continuare – proiect) a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Temeiul legal al proiectului îl constituie art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 6 alin. (3) lit. a) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, precum și obligațiile asumate prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014. Proiectul este elaborat în conformitate cu Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Clusterul 4 „Agenda verde și conectivitate sustenabilă”, Capitolul 14 „Politica de transport”, subcapitolul „Transport aerian”, acțiunea nr. 185 (termen de realizare – decembrie 2026), care prevede transpunerea Regulamentului (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, Republica Moldova nu dispune de un cadru normativ dedicat sistemelor informatizate de rezervare (SIR). Legislația națională nu reglementează în mod expres condițiile de funcționare a acestor sisteme, inclusiv cerințele privind afișajul principal, raporturile dintre vânzătorii de sistem și transportatori, transparența participațiilor la capital, utilizarea datelor comerciale și protecția datelor cu caracter personal în cadrul acestor sisteme. Această lacună poate genera riscuri de operare neconformă și incertitudini pentru operatorii economici, iar lipsa transpunerii acquis-ului Uniunii Europene împiedică realizarea angajamentelor asumate în procesul de armonizare a legislației.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul are ca obiectiv transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului, prin instituirea unui cadru normativ care să asigure funcționarea transparentă, neutră și nediscriminatorie a sistemelor informatizate de rezervare utilizate pentru distribuția serviciilor de transport aerian în Republica Moldova.

În sensul proiectului, sistem informatizat de rezervare reprezintă un sistem informatizat care conține informații privind orarele de zbor, locurile disponibile și tarifele mai multor transportatori aerieni și oferă sau nu posibilitatea efectuării rezervărilor ori emiterii biletelor, în măsura în care aceste servicii sunt puse parțial sau integral la dispoziția abonaților.

Regulamentul se aplică tuturor sistemelor informatizate de rezervare oferite spre utilizare sau utilizate pe teritoriul Republicii Moldova, în măsura în care acestea includ produse de transport aerian. Totodată, prevederile acestuia se aplică și produselor de transport feroviar numai în cazul în care acestea sunt incluse, alături de produsele de transport aerian, pe afișajul principal al unui sistem informatizat de rezervare. Regulamentul nu se aplică sistemelor utilizate exclusiv de un singur transportator aerian pentru comercializarea directă a propriilor servicii.

În vederea realizării acestor obiective, proiectul stabilește:

- norme de conduită aplicabile vânzătorilor de sisteme informatizate de rezervare, transportatorilor aerieni și abonaților, inclusiv reguli privind relațiile contractuale dintre aceștia, accesul nediscriminatoriu la sistem și utilizarea echitabilă a informațiilor comerciale;
- cerințe privind neutralitatea, transparența și caracterul nediscriminatoriu al afișajului principal al sistemelor informatizate de rezervare, astfel încât informațiile privind serviciile de transport aerian să fie prezentate în mod obiectiv și imparțial;
- reguli privind prelucrarea, accesarea, utilizarea și stocarea datelor comerciale și a datelor cu caracter personal generate în cadrul sistemelor informatizate de rezervare, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal;
- obligații specifice aplicabile transportatorilor asociați și vânzătorilor de sisteme, în vederea prevenirii practicilor discriminatorii și asigurării unui acces echitabil la serviciile de distribuție;
- dreptul întreprinderilor autonome cu mai puțin de 50 de angajați și cu o cifră de afaceri anuală și/sau un bilanț anual care nu depășește echivalentul a 10 milioane euro de a denunța contractul cu furnizorul sistemului, cu respectarea termenului de preaviz prevăzut de regulament.

Prin aceste măsuri se creează cadrul juridic necesar pentru aplicarea în Republica Moldova a normelor europene privind utilizarea sistemelor informatizate de rezervare, contribuind la creșterea transparenței pieței serviciilor de transport aerian, la asigurarea concurenței loiale între participanții la piață și la protecția intereselor utilizatorilor acestor sisteme.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea privind menținerea situației actuale (a nu reglementa) nu a fost reținută, întrucât nu onorează angajamentele de aliniere la acquis asumate prin Acordul privind Spațiul Aerian Comun și Programul Național de Aderare și lasă piața distribuției serviciilor aeriene fără reguli de neutralitate și nediscriminare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu implică modificări structurale ale administrației publice și nu instituie noi autorități sau organisme. Implementarea proiectului se realizează în cadrul atribuțiilor existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În urma consultării prealabile cu Consiliul Concurenței, plafonul prevăzut la pct. 17 din proiect a fost aliniat la valoarea de 10 milioane EUR stabilită de Regulamentul (CE) nr. 80/2009, asigurând transpunerea fidelă a actului Uniunii Europene.

4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul stabilește cerințe uniforme privind funcționarea sistemelor informatizate de rezervare și raporturile dintre participanții la piață, contribuind la creșterea previzibilității cadrului normativ.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează cu asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice, în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Vânzătorul de sistem are calitatea de operator de date. Prezentul proiect nu are impact asupra echității și egalității de gen, normele aplicându-se uniform tuturor entităților vizate, indiferent de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul reglementează distribuția electronică a serviciilor de transport aerian și nu are efecte directe asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu se identifică.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul de hotărâre are ca obiect transpunerea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului (CELEX 32009R0080). Regulamentul (CE) nr. 80/2009 stabilește normele aplicabile sistemelor informatizate de rezervare, în vederea asigurării funcționării transparente și nediscriminatorii a acestora, precum și a furnizării unor informații imparțiale privind serviciile de transport aerian. Proiectul asigură transpunerea dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 80/2009 care sunt susceptibile de transpunere în ordinea juridică națională. Nu sunt transpuse dispozițiile articolelor 8, 12, 13, 14, 15, 16 și 18 din regulament, întrucât acestea reglementează competențe atribuite instituțiilor Uniunii Europene și vor deveni aplicabile Republicii Moldova după aderarea la Uniunea Europeană. Proiectul de act normativ și tabelul de concordanță au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Necesitatea transunerii derivă din prevederile Anexei III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun și din Programul Național de Aderare 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Cluster 4, Capitolul 14 „Politica de transport”, subcapitolul „Transport aerian”, acțiunea nr. 185, precum și din implementarea Codului aerian nr. 301/2017. Adoptarea proiectului asigură executarea obligațiilor Republicii Moldova asumate prin Acordul privind Spațiul Aerian Comun, în mod corelat cu legislația concurenței și cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, compartimentul „Transparență”, directoriul „Transparență decizională/Anunțuri de inițiere a politicilor”, și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16915.

Prin scrisoarea MIDR nr. 08-3398 din 25.06.2026, proiectul a fost transmis spre consultare prealabilă Consiliului Concurenței. Răspunsul Consiliului Concurenței a fost primit la MIDR la data de 22 iulie 2026, prin avizul nr. DJ-06/807-1469 din 22 iulie 2026, emis la referința nr. 08-3457 din 23.06.2026. În cadrul acestui aviz, Consiliul Concurenței a formulat observații referitoare, în principal, la competențele prevăzute în proiect pentru această instituție (pct. 23 și pct. 40–51) și la criteriile aplicabile întreprinderilor mici (pct. 17).

Observațiile formulate au fost examinate de autor și valorificate prin revizuirea proiectului, după cum urmează:

competențele de monitorizare, investigare și sancționare prevăzute la pct. 23 și pct. 40–51 au fost transferate Autorității Aeronautice Civile, în calitate de autoritate competentă în domeniul transportului aerian, cu excepția aspectelor care țin de competența Consiliului Concurenței în temeiul Legii nr. 183/2012; pragul de la pct. 17 a fost aliniat la valoarea de 10 milioane EUR prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 80/2009, asigurând transpunerea fidelă a actului Uniunii Europene.

Proiectul urmează a fi supus avizării și consultărilor publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017, cu expedierea următoarelor părți vizate:

Ministerul Finanțelor;
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (inclusiv Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor);
Ministerul Culturii (inclusiv Oficiul Național al Turismului);
Consiliul Concurenței;
Centrul de Armonizare a Legislației;
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
Agenția Feroviară;
Autoritatea Aeronautică Civilă;
Asociația Patronală a Industriei Turismului;
Asociația Națională a Agenților Economici de Turism;
Operatorii aerieni.

Opiniile entităților menționate vor fi consultate în mod individual de către autor. Termenul de avizare este de 10 zile lucrătoare. Urmare procesului de avizare, propunerile și obiecțiile asupra proiectului vor fi generalizate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus prezentării către autoritățile publice responsabile pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE și ulterior expertizei anticorupție și a expertizei juridice, conform art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi incluse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ. Astfel, în cadrul procesului de elaborare a proiectului sunt incluse următoarele constatări:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16915

a) Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind prezentată expertiza Centrului de Armonizare a Legislației. Urmare recepționării expertizei de compatibilitate cu legislația UE, Tabelul de compatibilitate va fi ajustat, iar concluziile vor fi reflectate în Sinteza proiectului.

b) Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi remis spre expertizare Centrului Național Anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului anticorupție.

c) Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis spre expertizare Ministerului Justiției conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului de expertiză juridică.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului nu necesită modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aplicarea regulamentului se va realiza în cadrul competențelor instituțiilor responsabile, fără instituirea unor mecanisme administrative noi.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA